

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Nicolae Gordilă,
judecătorii – Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Rozlovan Aliona în numele inculpatului Stratila Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 august 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Stratila Ion Ion,

născut la 22 ianuarie 1985, originar și domiciliat în r-nul Basarabeasca, s. Abaclia, str. M. Frunze 13.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 04 aprilie 2014 - pînă la 21 august 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 08 septembrie 2015 - pînă la 02 februarie 2016 (instanța de apel);*
- 3. de la 18 aprilie 2016 – pînă la 20 iulie 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 21 august 2014, Stratila Ion a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit.d) Cod penal la 1 an 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Stratila Ion la 12 aprilie 2014, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflîndu-se în apartamentul nr. 25, din str. Zelinski 36/3, mun. Chișinău, pe ascuns a sustras un pandativ de formă abstractă în trei straturi din aur cu greutatea de aproximativ 3,82 gr. în valoare de 5400 lei, care aparținea cet. Reniță Dinu, cauzîndu-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

Tot el, la 30 aprilie 2014, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflîndu-se în apartamentul nr. 25, din str. Zelinski 36/3, mun. Chișinău, pe ascuns a sustras un lăntișor din aur cu greutatea de 13 gr. în

valoare de 8000 lei și un pandativ din aur sub formă de cruciuliță cu greutatea de 5 gr. în valoare de 2000 lei, care aparține cet. Malai N., cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocata Rozlovan Aliona în numele inculpatului care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul împăcării părților.

În argumentarea cerințelor a invocat că instanța de fond urma să constate că acțiunile inculpatului greșit au fost încadrate potrivit semnului calificativ „cauzarea de daune în proporții considerabile”. Potrivit Hotărârii Plenului CSJ nr. 23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor cu modificările din 22.12.2014” la calificarea sustragerii, săvârșite cu cauzarea de daune considerabile, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Părțile vătămate Malai N. și Renița D. au declarat că bunurile sustrate de inculpat în sumă de 10 000 lei și 5400 lei, nu sunt sume considerabile, ce au fost restituite, iar careva pretenții nu au.

Potrivit art. 126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5.000 și, respectiv 2.500 unități convenționale.

Totodată, instanța nu a luat în considerație că la materialele cauzei sunt anexate cererile părților vătămate și a inculpatului privind încetarea cauzei penale pe motivul împăcării părților, încalcându-se în acest sens dispozițiile art. 109 CP și art. 391 alin.(1) pct.1) CPP.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul avocatului în numele inculpatului.

5. Instanța de apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor pe dosar, a apreciat probele cauzei din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, corect ajungând la

concluzia de vinovăție a inculpatului Stratila I. în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, a considerat că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana inculpatului, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Cît privește argumentul apelantului că acțiunile inculpatului greșit au fost încadrate juridic potrivit semnului calificativ - cauzarea de daune în proporții considerabile, precum și faptul că părțile vătămate au declarat că suma bunurilor sustrase pentru ei nu este considerabilă, care a fost restituită și careva pretenții nu au, instanța le-a respins, ca neîntemeiate, deoarece instanța de fond analizînd în totalitate probele administrate a făcut o încadrare juridică corectă a acțiunilor inculpatului.

Referitor la motivul avocatului precum că instanța de fond nu a luat în considerație faptul că la materialele cauzei sunt cererile părților vătămate și a inculpatului privind încetarea urmăririi penale, pe motivul împăcării părților, astfel consideră o încălcare esențială a drepturilor constituționale și anume dreptul la un proces echitabil, instanța l-a respins, menționînd că, legislatorul a stabilit că împăcarea trebuie să intervină între făptuitor, pe de o parte, și persoana vătămată, ori reprezentanții ei legali, pe de altă parte, în condițiile procesului medierii, prevăzute de lege.

Acordul de împăcare trebuie să fie explicit, expres, iar nu dedus din anumite împrejurări. El trebuie să includă angajamentele asumate de părți, modalitățile și termenele de realizare a acestora. Împăcarea poate avea loc doar dacă ambele părți (făptuitorul și persoana vătămată) consimt liber acest fapt. Ele sunt libere să se retragă în orice moment din procesul de împăcare.

În speță, între inculpatul Stratila I. și părțile vătămate nu a existat un acord de împăcare încheiat în condițiile legii, iar procesul penal în privința lor just a fost soluționat de către instanța de fond potrivit normelor legale.

De asemenea, instanța de apel a considerat ca neîntemeiate temeiurile că acțiunile instanței de fond privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului sunt ilegale precum și emiterea la 24.07.2014 a încheierii prin care în privința lui Stratila I. a fost aleasă măsura preventivă arestul preventiv pe un termen de 30 de zile, deoarece inculpatul nu a fost înștiințat legal despre data ședinței de judecată, din care motiv nici nu s-a prezentat, mai mult că încheierea

nominalizată contravine prevederilor art. 25 din Constituția R. Moldova, art. 5 CEDO, precum și art. 11 alin. (1) CPP, fiindcă instanța urma să întreprindă toate acțiunile legale de înștiințare apoi să recurgă la aplicarea celor mai grave măsuri.

În acest sens, instanța a menționat că, potrivit art. 321 alin.(5) CPP, instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să dispună aducerea silită a inculpatului și să-i aplice o măsură preventivă sau să o înlocuiască cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Conform art. 385 alin. (1) pct.15) CPP, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea dacă urmează a fi revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului.

Prin urmare, instanța corect a emis încheierea din 24.07.2014 prin care a ales în privința inculpatului măsura preventivă arestul preventiv pe un termen de 30 zile, cu anunțarea în căutare.

6. Împotriva hotărîrilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocata Rozlovan A. în numele inculpatului Stratila I., care invocînd temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 12) CPP, solicită casarea acestora și pronunțarea unei hotărîri de încetare a procesului penal pe motivul împăcării părților.

Recurenta nu este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, considerînd că greșit s-a indicat semnul calificativ - cauzarea de daune în proporții considerabile, făcînd referire în acest sens la Hotărîrea Plenului CSJ nr.23 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luîndu-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă. Însă, în acest sens, decizia instanței de apel este expusă neclar.

Totodată, nefiind de acord și cu pedeapsa stabilită lui Stratila I., considerînd că instanțele au încălcat principiul individualizării răspunderii penale și al pedepsei penale.

La fel, a menționat că nesoluționată a rămas și faptul anunțării în căutare a inculpatului fără citarea și informarea acestuia despre data, ziua și ora examinării cauzei penale, ceea ce contravine prevederilor art. 25 din Constituția RM, art. 5 CEDO, art.9, 1-5 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice.

Astfel, este o încălcare esențială a drepturilor constituționale și anume dreptul la un proces echitabil, prin examinarea cauzei de către o instanță imparțială în neconcordanță cu prevederile art. 26 alin.(1), (3) CPP.

7. Asupra recursului declarat nu a fost depusă referință.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Drept temei pentru recurs avocatul inculpatului a invocat prevederile art. 427 alin.(1) pct. 5), 6) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrile instanței de apel conține o eroare de drept atunci *cînd cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Analizînd textul deciziei recurate Colegiul constată că, motivele invocate de recurent nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Astfel, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărîrea judecătorească devenită definitivă.

Din conținutul recursului ordinar, rezultă că recurentul critică încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, considerînd că în speță atît organul de urmărire penală cît și instanțele ierarhic inferioare greșit au estimat proporțiile daunei cauzate părților vătămate, acțiunile inculpatului corect urmînd a fi încadrate în baza art. 186 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, Colegiul reiterează, că conform art. 126 alin. (2) Cod penal, la calificarea infracțiunii de sustragere, săvârșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei pricinuite se stabilește luându-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute de ea, alte circumstanțe care influențează esențial starea materială a victimei.

Potrivit doctrinei juridice, printre „*alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei*” pot fi enumerate venitul global al membrilor familiei; starea de sănătate a victimei și a membrilor familiei ei apti de muncă; angajarea sau neangajarea victimei la o muncă permanentă sau provizorie.

Așadar, circumstanța agravantă „cu cauzarea de daune considerabile” a infracțiunii prevăzută de lit. d) alin. (2) art. 186 Cod penal are un caracter estimativ. Ea nu este formalizată prin prevederi legale, așa cum este cazul „proporțiilor mari” sau al „proporțiilor deosebit de mari”, ori al „proporțiilor mici”.

Astfel, reieșind din doctrina penală, dacă victima are o stare materială „satisfăcătoare”, atunci nu va funcționa circumstanța agravantă „*săvârșirea infracțiunii cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”. Dacă însă starea materială a victimei este „nesatisfăcătoare”, atunci circumstanța agravantă menționată devine funcțională.

Prin urmare, instanța de recurs notează că sarcina de a prezenta în cadrul ședinței de judecată probe pertinente și admisibile, care ar confirma prejudiciul considerabil cauzat părții vătămate îi revine părții acuzării, în conformitate cu pct. (1) alin. (1) art. 53 Cod de procedură penală.

Reieșind din prevederile art. 93 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate sunt un mijloc de probă de aceeași valoarea ca și declarațiile bănuितului, învinuitului, inculpatului, a părților civile ori civilmente responsabile, martorului.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că atât partea vătămată Malai N., cât și Reniță D. în procesele-verbale de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 05 mai 2014 (f.d.8, 16), precum și în cadrul audierii lor în cadrul urmăririi penale în calitate de părți vătămate (f.d.12-13,19) au menționat, Malai N. că „bunurile care au fost sustrate în

sumă de 10000 lei pentru ea este o daună considerabilă”, iar Reniță D. a declarat că „prejudiciul cauzat lui este unul considerabil”.

Ulterior, părțile vătămate, fiind interogate suplimentar în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond au menționat, și anume Reniță D. „a solicitat ca bunul sustras să-i fie restituit”, iar Malai N. a explicat că „prejudiciul i-a fost restituit și careva pretenții la Stratila I. nu are”, adică nu s-au expus la caracterul daunei cauzate.

Așadar, analizând declarațiile părților vătămate la diferite etape ale procesului penal, instanța de recurs deduce că, aceștia au susținut că prejudiciul cauzat este considerabil.

Generalizând cele expuse mai sus Colegiul conchide că în speță și-a găsit confirmare semnul agravant „cu cauzarea de daune considerabile” deoarece părțile vătămate au declarat că ei închiriau împreună cu alte persoane, inclusiv și inculpatul un apartament, astfel bunurile sustrate de inculpat pentru ei aveau valoare.

Cît privește temeiul pentru recurs prevăzut de pct. 5) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocat de avocat, *că cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate*, făcînd referire la faptul că inculpatul a fost anunțat în căutare, fără ca acesta să fie citat și informat despre data, ziua și ora examinării cauzei, fapt care contravine prevederilor art. 25 din Constituția RM, art. 5 CEDO, art.9, 1-5 din Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și art. 11 alin.(1) CPP, Colegiul penal îl consideră ca neîntemeiat, menționînd următoarele.

Instanța de recurs atestă că, cauza penală în privința lui Stratila I. a fost examinată în instanța de fond și cea de apel, în lipsa inculpatului, cu respectarea prevederilor Titlului VIII Capitolul II din Codul de procedură penală „Citarea și comunicarea altor acte procedurale”, deoarece din materialele cauzei se confirmă faptul citării legale a inculpatului la domiciliul acestuia, r-nul Basarabeasca, s. Abaclia.

Astfel, la ședința de judecată în instanța de fond pentru data de 10 iulie 2014, au fost prezenți procurorul, inculpatul și avocatul acestuia, precum și partea vătămată Reniță D., însă nu s-a prezentat partea vătămată Malai N., ședința fiind amînată pentru 24.07.2014, ora 11.00. La data respectivă, au fost

prezenți procurorul și avocatul inculpatului, însă nu s-au prezentat inculpatul și părțile vătămate. Avocatul inculpatului a informat instanța că telefonul inculpatului este deconectat, iar tatăl ultimului i-a spus că nu cunoaște unde se află Stratila I.

Instanța de judecată a întreprins măsurile necesare și contactându-l pe inculpat la domiciliul acestuia, mama sa a comunicat că inculpatul este plecat peste hotarele RM. Totodată, acuzatorul de stat a prezentat instanței informația de la Poliția de Frontieră, potrivit căreia inculpatul la data de 10.07.2014 a părăsit teritoriul RM prin aeroportul din Chișinău (f.d.80). Mai mult ca atât, acesta a prezentat un demers prin care a solicitat schimbarea măsurii preventive și anunțarea în căutare a inculpatului.

Potrivit art. 321 alin. (2) și (5) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în instanța de fond în cazul când acesta se ascunde de la prezentarea în instanță. Instanța, în cazul neprezentării nemotivate a inculpatului la judecarea cauzei, este în drept să înlocuiască măsura preventivă cu o altă măsură care va asigura prezentarea lui în instanță, iar la demersul procurorului, să dispună anunțarea lui în căutare.

Conform art. 331 alin. (2) Cod de procedură penală, la luarea hotărârii privind amânarea ședinței, președintele numește data, ora și locul ședinței, iar părțile prezente la această ședință sînt obligate să se prezinte la data numită fără a fi citate suplimentar.

Ca urmare instanța de judecată prin încheierea din 24 iulie 2014 a dispus anunțarea în căutare a inculpatului Stratila I. și aleasă măsura preventivă arestul pe un termen de 30 de zile (f.d.81-82).

Conform înștiințării de la Comisariatul de poliție Botanica cu nr.16085 din 19 august 2014, expediate în adresa Judecătoriei Botanica, inculpatul Stratila I. a fost anunțat în căutare și în privința acestuia a fost deschisă o procedura de căutare (f.d.86).

Astfel, potrivit procesului-verbal din 21 august 2014 (f.d.92), s-a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, poziție care a fost susținută și de avocatul acestuia.

În temeiul art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de fond a judecat cauza în lipsa inculpatului, iar interesele lui au fost reprezentate în continuare de către avocatul Grigoraș A., în baza art. 70 CPP

(f.d.74).

Prin urmare, în cadrul judecării cauzei de către instanța de fond, dreptul inculpatului la apărare nu a fost încălcat, deoarece participarea lui nu era obligatorie în condițiile art. 321 alin. (2) pct. 1), 331 alin. (2) Cod de procedură penală, el fiind obligat să se prezinte la data numită fără a fi citat suplimentar, dar s-a ascuns de la prezentarea în instanță, fiind anunțat în căutare în condițiile legii, iar drepturile și interesele legitime au fost apărate de avocatul Grigoraș A.

Totodată, în corespundere cu art. 401 alin.(1) pct.2), alin. (2) Cod de procedură penală, poate declara apel inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă. Apelul poate fi declarat în numele inculpatului și de către apărător.

În sensul vizat se reține că avocatul Rozlovan A., fiind împuternicit prin mandatul nr. 0836071 din 05.08.2015, a declarat apel în numele lui Stratila I. (f.d.110, 112-113).

În corespundere cu art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, pot fi invocate în recurs doar temeiurile care au fost invocate în apel, dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în instanța de apel, ca și în instanța de fond în baza aceluiași temeiuri.

Colegiul ține să menționeze faptul că potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 02 februarie 2016, la soluționarea chestiunii despre posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului Stratila I. în privința căruia este pornit dosar de căutare, avocatul Razlovan A., care îi apăra interesele inculpatului a declarat că *“Consideră posibil de examinat cauza în lipsa inculpatului”*, astfel, apelul a fost judecat în lipsa lui Stratila I., ultimul aflându-se în căutare potrivit încheierii din 24.07.2014 și procedurii de căutare nr. 2014420350 (f.d.81-82, 86).

Reieșind din aceste circumstanțe, careva încălcări de către instanța de apel la acest capitol nu se atestă, dreptul inculpatului nu a fost încălcat, el aflându-se în căutare, iar interesele lui fiind legal reprezentate de avocat.

Prin urmare, pretinsa încălcare esențială a drepturilor constituționale și anume dreptul la un proces echitabil a inculpatului invocat de recurent precum că atât instanța de fond, cât și cea de apel a examinat cauza în lipsa inculpatului și nu a întreprins toate măsurile de citare și asigurare a prezenței

acestui în ședința de judecată sunt neîntemeiate.

În privința argumentului avocatului referitor la încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților, instanța de apel a oferit un răspuns întemeiat, făcând referire la prevederile art. 109 Cod penal, care expres prevede, temeiul împăcării.

Potrivit art. 109 alin.(1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor, și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală.

Aliniatul (2) din articolul menționat prevede că, împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Infracțiunea comisă de inculpat, potrivit art. 16 Cod penal, se consideră mai puțin gravă și eventual împăcarea ar putea avea loc, însă numai în cazul cînd se respectă toate prevederile legale.

O primă condiție pentru înlăturarea răspunderii penale în rezultatul împăcării este voința părții vătămate și a făptuitorului. Inițiativa poate interveni de la oricare din aceștia.

Împăcarea părților constituie un act bilateral, implicînd, în mod necesar, acordul de voință al persoanei vătămate și a inculpatului. În această privință, este de observat că împăcarea are caracter personal și trebuie să fie definitivă, fiind necesar să conțină, în mod clar, acordul de voință al persoanelor care au hotărît să se împăce, exprimat în ședința de judecată de aceste părți, personal.

Încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală poate fi dispusă de instanță numai atunci cînd sunt întrunite toate condițiile enumerate mai sus.

Din sensul art.109 Cod penal se deduc două faze ale procesului penal:

- urmărirea penală, care decurge de la pornirea urmăririi penale și se încheie cu semnarea rechizitoriului de către procuror;
- faza judecării cauzei penale de către instanța de fond, care, la rîndul său, se împarte în ședință preliminară, în partea pregătitoare (secțiunea întâia), cercetarea judecătorească, (secțiunea a doua), dezbaterile judiciare (secțiunea a treia), și se încheie cu deliberarea și adoptarea sentinței (secțiunea a patra).

Prin urmare, împăcarea, în timpul judecării cauzei, poate avea loc

numai pînă la momentul cînd instanța de judecată se înlătură pentru deliberare și adoptarea sentinței.

Dacă pînă la acest moment împăcarea nu a avut loc, ea nu mai poate fi admisă la următoarele etape, prevăzute de căile de atac, deoarece în cadrul acestora se verifică temeinicia și legalitatea soluțiilor adoptate.

Potrivit materialelor cauzei, în cadrul urmăririi penale, de către părțile vătămate Malai N. și Reniță D. au fost depuse cereri privind încetarea urmăririi penale în privința inculpatului, deoarece s-au împăcat în temeiul art. 109 CP.

Ulterior, cauza penală a fost transmisă pentru examinare în instanța de judecată.

Inculpatul Stratila Ion, a fost prezent doar la prima ședință de judecată, după care s-a eschivat de a se prezenta în instanță, fiind anunțat în căutare.

Astfel, în timpul judecării cauzei, cerere de împăcare din partea inculpatului nu a fost depusă și asupra acestei situații instanța de fond nu s-a pronunțat cu o concluzie din lipsă de temei.

Din materialele cauzei rezultă că, avocata Razlovan A. în apelul declarat a solicitat încetarea procesului penal pe motivul împăcării părților, deoarece la materialele dosarului există cererile părților vătămate și a inculpatului, ceea ce contravine cauzei, or, în speță, sunt anexate doar cererile părților vătămate care la etapa urmăririi penale au solicitat încetarea procesului penal (f.d.51,53), ulterior, în cadrul ședinței instanței de fond chestiunea împăcării nu s-a invocat de careva din părți.

Reieșind din cele expuse, prin reglementarea în art. 109 Cod penal a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, momentul final, este atunci cînd cauza se judecă de către instanța de fond, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective.

Astfel, **pînă la acest moment părțile se pot împăca** în cazul infracțiunilor prevăzute de alin. (1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală. Împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal – **Apelul și Recursul nu se admite**, acestea fiind căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărîrii judecătorești.

În sensul art. 109 Cod penal, împăcarea nu poate fi condiționată.

Prin urmare, nu s-a comis eroarea de drept, semnalată de către recurent și respectiv nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate.

Totodată, autorul recursului critică hotărîrea instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, nefiind de acord cu aceasta.

Reieșind din prevederile art.414-415 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și este în drept de a casa sentința parțial sau total, și pronunțînd o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

În cauza dată, instanța de apel a îndeplinit aceste prevederi ale legii.

În corespundere cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină seama de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal atestă că, sancțiunea art. 186 alin. (2) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Stratila I., prevede o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 4 ani.

Prin urmare, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Prin sentința instanței de fond lui Stratila I. în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de *1 an 6 luni închisoare*, soluție care a fost menținută prin decizia instanței de apel.

După cum se observă din sancțiunea infracțiunii imputate inculpatului, aceasta prevede pedeapsă alternativă pentru fapta săvîrșită și anume: *amenda*, sau *munca neremunerată în folosul comunității*.

Conform alin. (2) art. 75 Cod penal, instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul acesteia.

Colegiul penal consideră justă concluzia instanțelor judecătorești inferioare precum că scopul educativ și preventiv al pedepsei în privința inculpatului nu poate fi atins, decît *prin aplicarea pedepsei închisorii pe un termen de 1 an 6 luni*.

La baza acestei concluzii, instanțele judecătorești au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de circumstanțele cauzei, legate de scopul și motivele faptei, gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de faptul că a recuperat prejudiciul material părților vătămate, inclusiv că inculpatul Stratila I. s-a eschivat cu rea credință de la examinarea cauzei, fiind anunțat în căutare, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de prevenirea de săvârșire a noi infracțiuni.

Astfel, Colegiul penal statuează că pedeapsa închisorii, aplicată lui Stratila I. de către instanța de fond, menținută de cea de apel, a fost stabilită și individualizată corect, în așa fel încît acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blînde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

Referitor la argumentul invocat în cererea de recurs că *“instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”*, temei prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că concluzia instanței de apel cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre nu este motivată, instanța de recurs menționează că, în speță instanța de apel a respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, luînd în considerație atitudinea acestuia față de consecințele infracțiunii, eschivarea de a se prezenta atît în instanța de fond, cît și cea de apel, fiind anunțat în căutare, prin urmare corect a conchis că corectarea lui Stratila I. fără a fi izolat de societate este imposibilă.

În recurs se mai invocă ca temei de anulare a hotărîrii judecătorești și pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală - *faptelor săvârșite li s-a dat o încadrare juridică greșită*.

Colegiul penal conchide că temeiul dat nu persistă în cauză, deoarece instanțele de judecată nu au făcut o altă încadrare juridică a faptelor comise de către Stratila I. decât cea în baza căruia acesta a fost pus sub învinuire.

Toate probele prezentate și cercetate în mod legal au indicat la confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii ce i se impută, iar temei pentru casarea hotărârii judecătorești lipsesc.

În temeiul celor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate sub aspectele invocate, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Rozlovan Aliona în numele inculpatului Stratila Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în cauza penală în privința lui *Stratila Ion Ion*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ion Guzun